

Jelenet Szörényi Rezső: Idegen arcok című filmjéből

Magyar filmek az év végén

Elérkeztünk az év utolsó negyedéhez, amelynek kiemelkedő filmeseménye az idén újra megrendezendő magyar filmek pécsi szemléje. Egyrészt ott, másrészt Budapesten több új magyar film bemutatójára számíthatunk s még több van forgatás alatt, vagy végzik rajta az utómunkálatokat, hogy 1974-ben a közönség elé kerülhessenek.

Mind a Hunnia, mind a Budapest Filmstúdió várható filmjeinek tematikája igen változatos, a drámatól a komédiáig, a musical-tól a szatíráig szinte mindenfajta közönség- és művészi igényt kielégítenek — pontosabban: a filmek még készülöben lévén, csak remélhetjük, hogy kielégítenek.

Első nagyjátékfilmjével jelentkezik Szörényi Rezső — az *Idegen ar-*

cok-kal. A film témáját egy, joghallgatókkal folytatott beszélgetése sugalmazta. A rendező megismerkedett naplójegyzeteikkel, melyekben a büntetésüket leöltött fiatalok problémáit, nehézségeit vizsgálták: a társadalomba való beilleszkedésük lehetőségeit.

— Filmem — mondta Szörényi Rezső beszélgetésünk során — nélkülöz minden tárgyi vonatkozást a valóságra. Nem dokumentumfilm — képzelt történet egy Aszódról szabadult fiatalemberről. Tulajdonképpen arról akartam filmet készíteni, hogy vajon közös nyelvet használhat-e, megértheti-e egymást egy állami gondozott, majd börtönviselt fiú és két, rajta segíteni akaró egyetemista. A diákok humanisták, jószándékúak, megértők és —

mégsem találják meg a közös nyelvet, szerintem nem is találhatják, olyan más-más környezetből indultak s olyan nagy köztük a szakadék. Egyébként, érdekes és szomorú módon az élet szinte megismételte, a film készítése közben — a filmet. Színész ugyanis csak kettő, a két egyetemistát alakító Szacsavay László és Kútvolgyi Erzsébet, játszik, a többi szereplő: civil. A főszerepet egy valóban Aszódról szabadult srác alakítja, akin mi, a film készítői — akár az egyetemisták a filmben, — segíteni szerettünk volna — az életben. Nos, meg kell mondanom, sajnos, épp olyan kudarcot vallottunk, mint hőseim. Nem találtunk vele közös nyelvre. Ez, azt hiszem, nem a mi hibánk, nem is a fiué. Valahogyan mélyebb, gyökeresebb, alaposabb

intézkedések, rendeletek, nem is tudom, mi minden kellene ahhoz, hogy ezek a fiatalok valóban vissza tudjanak találni az életbe.

Első nagyjátékfilmjét forgatja — sok sikeres dokumentumfilm után — Szalkai Sándor is, *Ki van a tojásban?* címen, — Simonffy András forgatókönyvéből. Egy képzelhetlen vállalat képzelhetlen vezetőiről szól a film, műfajilag abszurd szatíra. Ez a műfaji megjelölés sejteti, hogy a történet hősei sokféle, manapság ismert hibát elkövetnek: nyerészkednek, intrikálnak, szélhámoskodnak.

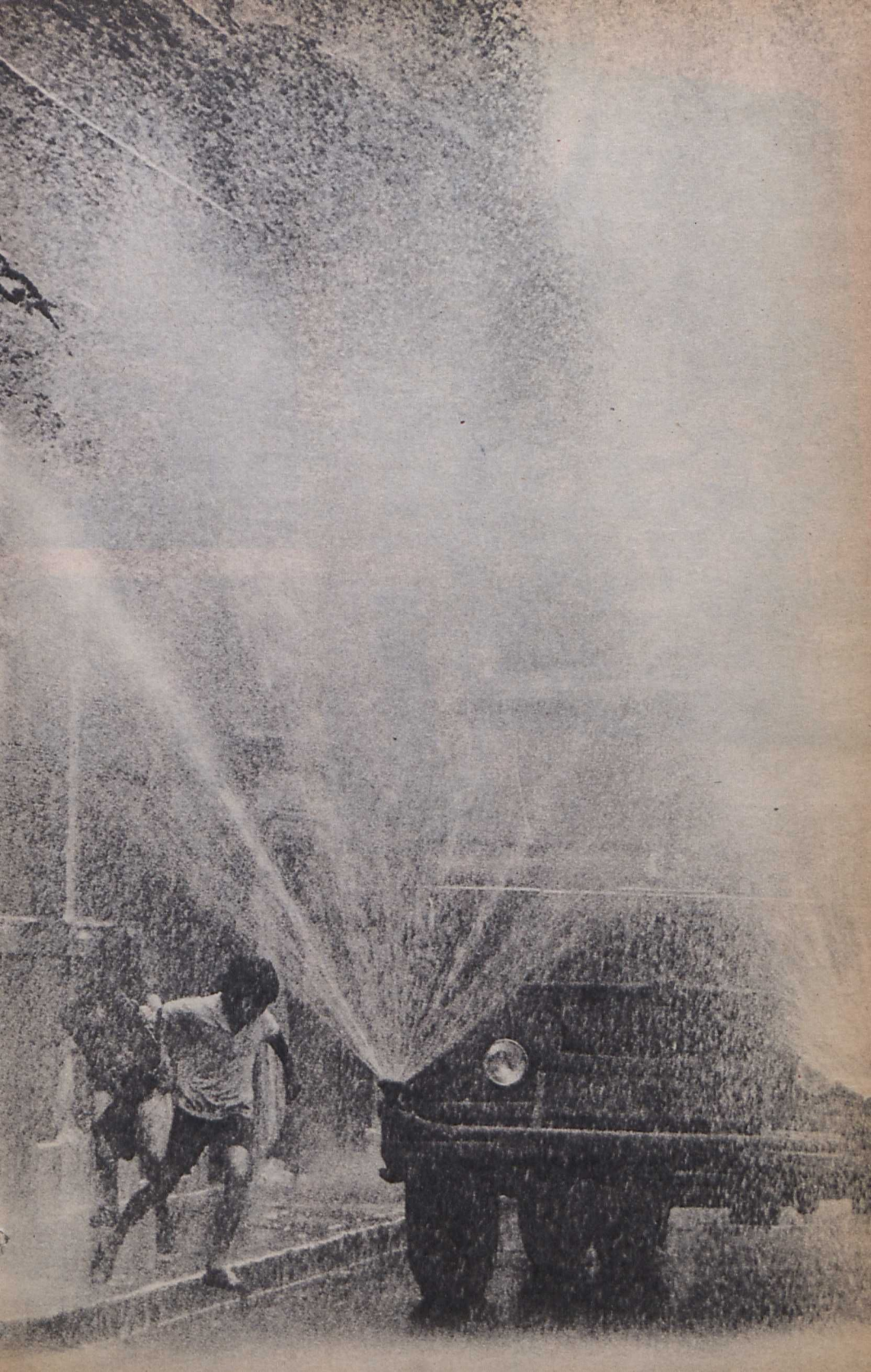
Vidéki, falusi és térszproblémákról szól a Galgóczi Erzsébet *Pókháló* című regényéből készült film, Mihályfi Imre rendezésében és Szűcs János filmje: *A szerelem határai*, Fenákel Judit novellája nyomán.

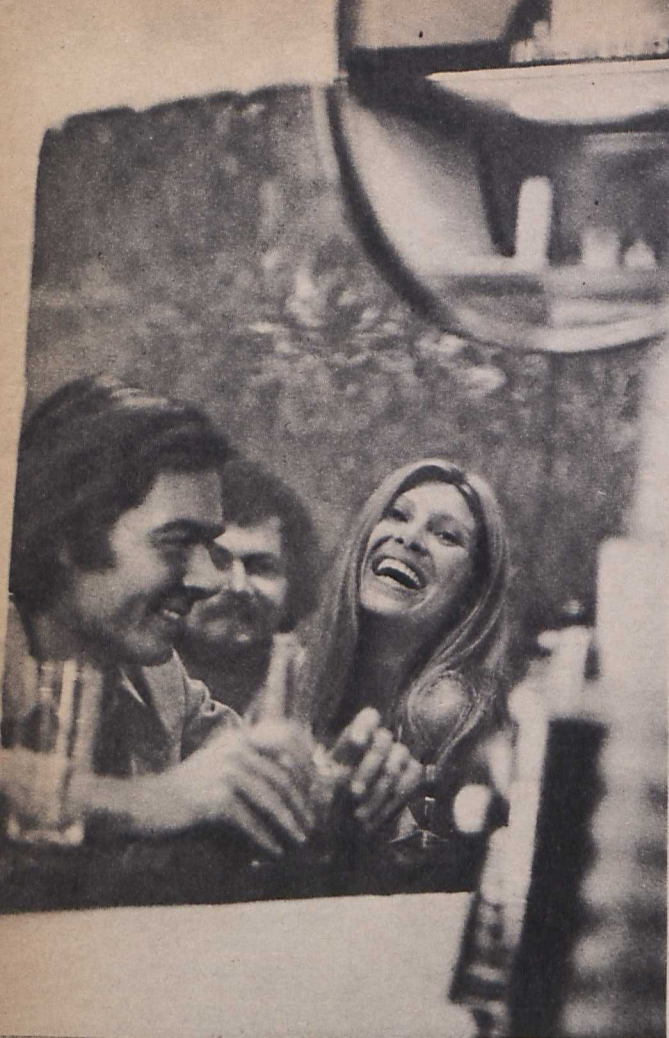
Új alkotásokkal jelentkezik több fiatal rendező is. Így Sándor Pál, aki ezúttal ismét a közelmúltba tér vissza: *Régi idők focija* című filmje 1924-ben játszódik. A filmet Mándy Iván novellájából Sándor Pál Tóth Zsuzsával írta. Maga a novella sehol nyomtatásban meg nem jelent, az író — Sándor Pál ihlette a megírására. Leültek ugyanis beszélgetni s a rendező elmondta: egy megszállott emberről szeretne filmet készíteni, egy emberről, akinek az a mániája, hogy valamiféle közösségben keres emberi kapcsolatokat. Így alakult ki a történet, amely a többi között azért is játszódik éppen 1924-ben, mert ekkor történt, Egyiptomban, hogy a magyar fut-

Kézdi Kovács Zsolt:
Locsolókocsi

ballisták 3:0-ás vereséget szenvedtek.

— De ezen túl is — mondta Sándor Pál — szívesen merültem el ennek a korszaknak a hangulatában. Sok tekintetben attraktív, érdekes; nem utolsósorban azért is, mert lehetőséget ad a régi idők szögletes, ma már kicsit groteszknak ható moziának ábrázolására — ezt beleapplikáltuk a filmbe. A film olyannyira 1924-ben játszódik, hogy az utolsó szögig ragaszkodunk a történelmi hitelességhez. Például egy hangulatos régi házról azért mondtunk le, mert kiderült: 1927-ben építették. A kosztümök, a mozdulatok, a szereplők stílusa — 1924. Nincsen benne parabolisztikus szimbólum, semmiféle kacintás a mára, csak talán az a Mándy féle nosztalgia, amit én is a magaménak érzek: egyszerűen fáj megválni mindentől, ami elműlik, ami volt, még egy régi villamosjegytől is... Vagy száz különböző helyszínen forgattunk, nagyrészt a III. kerület — azóta lebontott utcáiban, a VIII. kerületben s egy kőbányai szemételepen, ahol futballpályát építettünk. Ami egyébként máris, újra a múlté, mert ismét belepte a szemét... Filmem hőse — Garas Dezső — futballcsapatot akar alakítani, ez az ürügy, hogy kifejezzem mindazt, amit fontosnak tartok az emberek egymáshoz való kapcsolatáról, az együvé tartozásról, ami nélkül, szerintem, élni sem érdemes.

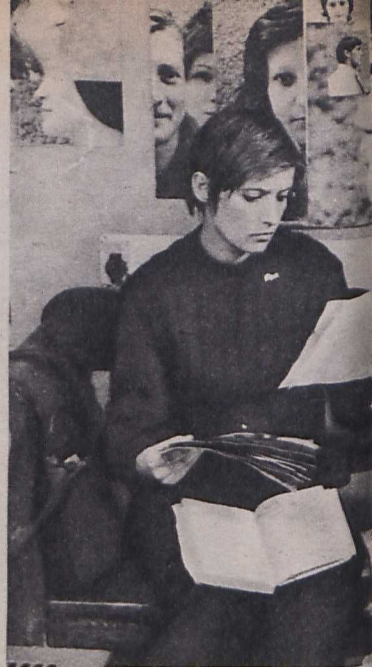

Jelenet Szász Péter: Egy kis hely a nap alatt című filmjéből

— Garas Dezső mellett Esztergályos Cili, Major Tamás, Márkus László, Szabó Gabriella, Kern András, Temessy Hédi játszanak fontos szerepeket. Többen közülük más filmjeimben is játszottak már — véletlen, hogy ismét rájuk leltem. Valahogyan elképzelek egy figurát és akkor kiderül: ezt csak Kern András vagy Szabó Gabriella alakíthatja...

Még ebben az évben elkészül — több mint kétévi munka után Makk Károly rendezésében a *Macskajáték* is — Dayka Margit, Bulla Elma, Balázs Samu, Törőcsik Mari és Makay Margittal a főszerepekben — de csak a jövő évben kerül a közönség elé. Szatirikus vígjáték Szász Péter filmje: *Egy kis hely a nap alatt*, egy vidéki pártfunkcionárius kalandjairól szól — Pesten, a főszerepben

Garas Dezső, a Régi idők focija főszereplője

Kútvölgyi Erzsébet és Szacsвай László az Idegen arcok-ban

Bencze Ferencsel. A szó-
rakoztató filmek sorát
gazdagítja a *Csinom
Palkó*; Keleti Márton
filmjét Mészáros Gyula
fejeste be. Az idei be-
mutatók között lesz Kó-
sa Ferenc *Nincs idő*
cí-
mű munkája — 1924-
ben bebörtönzött kom-
munisták éhségstrájk-
járól. Zsurzs Éva ren-
dezte filmre Kolozsvári
Grandpierre Emil regé-
nyét: a *Törökfejes kop-
ját*, kalandfilm a török
időkből — a fiataloknak.
A gyerekeknek készít
filmet Kézdi Kovács

Jelenet az *Időgen arcok-ból*

Zsolt is, Mátyás Iván regényéből, *Locsolókocsi* címmel — gyerekekről — gyerekeknek, és egy kicsit a felnőtteknek is.

— Régi, már főiskolás vágyam és ezért úgy érzem, kicsit tartozásom is, magamnak is — mondta Kézdi Kovács beszélgetésünkön —, hogy gyerekfilmet készítsék. Annál is inkább, mert a televízió magazin-sorozatában megszoktam és megszerettem a gyerekekkel való munkát. Úgy érzem, éppen ez a korosztály, a 12 évesek a legalkalmasabbak az együttműködésre. Már nem egészen kicsik, de még nem is kamaszok, már és még nincsenek gátlásaik; őszinték, nem képmuta-

tóak, mernek és akarnak a saját hangjukon beszélni. Több, mint két hónapig tartó munkával kerestük, válogattuk a film szereplőit — úgy érzem, sikerrel, mert kedves, mulatságos filmbéli osztály verbuválódott belőlük. Megszerették egymást is, a játékot is. Egy kislány és két fiú a főszereplők. Az egyik fiúnak tetszik a lány, a másik segíteni akar neki, de a lány őt szereti meg — ennyi az egész cselekmény. Fantázia és realitás keveredik a filmben, minden megjelenik, amire a gyerekek gondolnak és vágnak — a valósággal egyenlő súllyal és értékben. Hogy a gyerekek milyen jól „vették a la-

pot”, azt bizonyítja az a sok ötlet, gesztus, hang, fintor, amivel ők maguk gazdagították a játékot. A helyszín a Mátyás tér és környékének kopott, bontásra váró házai... Csak egy komplexusmot forgattunk díszletben, a többi természetes környezetben játszódik. Molnár Tibor, Bujtor István, Schubert Éva, Káldi Nóra, Németi Ferenc — a felnőtt szereplők maguk is kicsit gyerekekké váltak, átélték és érezték a játék, a gyerekkor hangulatát. „Játszani is engedd...” ennyit szerettem volna csak a filmmel, felnőtteknek, gyerekeknek mondani...

PONGRÁCZ ZSUZZA